

Profesjonsutdanningen

De fire gamle er bedre egnet enn Agder

Anne-Kari Torgalsbøen

professor og spesialist i klinisk psykologi, Psykologisk institutt, UiO

Det er en fordel at det utdannes flere psykologer ved norske studiesteder. Men det skjer best ved å øke kapasiteten ved våre veletablerte, kunnskapstunge universiteter.

I juli-utgaven av tidsskriftet adresseres mitt innlegg om jakten på psykologutdanningen av dekan og rektor ved UiA og en professor emeritus ved UiO.

Det er gledelig at Universitetet i Agder nå erkjenner at profesjonsstudiet i psykologi er basert på en generalistmodell med påfølgende frivillig spesialisering i jobb. Jeg registrerer også at de legger til grunn at det er retningslinjene i RETHOS som skal styre innholdet i utdanningen.

Som svar på mine innvendinger mot å opprette en psykologutdanning ved UiA oppfordrer dekan og rektor til å se et litt større bilde. Dette store bildet består av en omfattende beskrivelse av hvor bedrøvelig det står til på Sørlandet. Opprettelsen av en profesjonsutdanning i psykologi skal angivelig kunne bedre både den psykiske helsen, livskvaliteten og levekår i denne plagede landsdelen. Men holder dette som premiss for å spre psykologutdanningen på nok en utdanningsaktør?

Det er uvisst om et utdanningstilbud på Sørlandet vil gi flere psykologer i nærområdet

Det er uvisst om et utdanningstilbud på Sørlandet vil gi flere psykologer i nærområdet. Det er fristende å peke på Tromsø og økt tilfang av psykologer i Nord-Norge, slik Arne Holte gjør, men Sør-Norge er et mye mer integrert arbeidsmarked.

Mangler stillinger og vilkår

Vel så viktig er det at lav psykologdekning i visse områder like gjerne kan skyldes forhold hos arbeidsgiver som mangel på fagfolk. Vil nyutdannede jobbe som enslige psykologer i grisgrendte kommuner med uklare oppgaver og ledelseslinjer bare fordi de er utdannet i nærheten? Riksrevisjonen har nylig dokumentert hvor lemfeldig enkelte kommuner behandler området psykisk helse. Generelt synes derfor problemet å være mangel på stillinger og vilkår, ikke fagfolk.

Forholdene i det offentlige medfører at flere velger å jobbe privat, også i de store byene. Hvordan skal flere fagfolk bedre Sørlandets utfordringer hvis de også velger å jobbe privat i de større byene (eller digitalt, for helseforsikring o.l.)? Dette ble nylig adressert i et oppslag i VG (Spets, K., 2021, 22. april: Stor vekst i private psykologer).

En forsvarlig psykologdekning i distriktene er av stor betydning. Sannsynligvis vil en økning av utdanningskapasiteten også kunne bidra til dette. Men jeg er fortsatt av den oppfatning at dette gjøres både raskere og billigere ved at kapasiteten økes ved nåværende utdanningssteder. Avtaler med KS om hovedpraksis i kommunene vil muligens kunne gi noe av effekten UiA ser for seg. Det er bedre å se om dette er tilfelle før man går til det svært kostnadskrevenende skritt å opprette nye studiesteder.

Undervurderer kravene

Det arbeides med å skape et solid og anerkjent studieprogram med høy kvalitet på alle nivå, hevdes det i innlegget fra dekan og rektor. Men min vurdering er at UiA undervurderer hva som skal til for å innfri kravene til generalistmodellen. Det gjelder ikke minst hvor omfattende det er å bygge opp et fagmiljø av spesialister med forskningskompetanse, som har ansvaret for ferdighetstrening innenfor klinisk arbeid med barn, voksne og eldre. Som kjent er det relativt få fagpersoner i Norge med slik dobbeltkompetanse, og rekrutteringen har allerede vist seg krevende ved flere av studiestedene.

Raljerer med generalistmodellen

Arne Holte fortsetter også i dette innlegget å raljere med den norske generalistmodellen, nå også underbygget med en insisterende bruk av utropstegn. Det er synd at en kollega som har bidratt så mye til å bygge opp flere forsknings -og utdanningsinstitusjoner, noe han gir en utførlig redegjørelse for i sitt innlegg, for tiden synes mest opptatt av å snakke ned den norske psykologutdanningen.

Faren for å utvanne generalistmodellen er mindre ved at psykologer utdannes i Norge. «Psykologutdanningen» ved Elte har som kjent i to rettsinstanser nå blitt vurdert som ikke god nok i henhold til norsk standard. Det er derfor en fordel at det utdannes flere psykologer ved norske studiesteder, noe UiA ønsker å bidra til. Men mitt syn er altså at dette best skjer ved å øke kapasiteten ved våre veletablerte, kunnskapstunge universiteter.